

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Konec pred začetkom.

Z Dunaja nam prinaša telegraf nepričakovano novico, da grof Taaffe nij mogel parlamentarnega ministerstva se postaviti, zato se vrača na svoje namestniško mesto na Tirolsko. Torej ministerstva Taaffejevega je prej konec predno se je prav začelo bilo!

Ta stvar je gotovo velicega pomena, da si nam manjka potrebnih pojasnil, da bi mogli razsoditi, kam se bode smér tacega nenadjanega dogodka obrnila: ali za nas na dobro, naprej, ali pa na slabše, nazaj; ali se bode vsled tega sistema izpremenila; ali morda višji krogi izberó še bolj Slovanom prijaznega moža, kot je Taaffe bil, ter mu zaupajo vladno krmilo; ali pa morda sežejo zopet bolj k ustavovercem nazaj: o vsem tem smo le na ugibanja in kombinacije navezani. Gotovosti ne najdemo niti v velicah stoličnih novinah, ker tudi te so bile ves teden v popolnej temi. Vendar ta znamenja, kolikor jih je, kažejo bolj na dobro, ker iz vseh poročil je vidno, da nemški ustavoverci imajo malo upanja in so v strahu.

Še v ponedeljek piše „N. fr. Pr.“, da je absolutistična skrivnost, kako daleč je prišlo sestavljanje Taaffejevega ministerstva, ter da vsled tega pesimisti sodijo, da se namerava vladna sistema izpremeniti; da jeden ogerskih organov uže bojazen za dualizem izreka. Vendar „N. fr. Pr.“ je pogumna in odbija še ta strašila, ne veruje v nje. — Tudi nekaterim provincijalnim, n. pr. tržaškim listom so se v ponedeljek telegrafirala taka pesimistična mišljenja in, evo, vtorek imamo novost, da je Taaffejevega ministerstva uže konec.

Tudi v ogerskem zboru so se zadnji teden dogodki vršili, ki kažejo, da Tisza nema zaupanja več, in kadar Tisza odstopi, nihče ne ve, kaj bo, in kdo namesto njega. „Pester Lloyd“ sam pravi o ogerskej zborničnej večini: „Večina je globoko zabredla v razpadanje, ona le še mehanično deluje, nema nobene jednotne misli. . . . Mi vidimo gospodujočo stranko v počasnem razpadu, ali ne vidimo niti ožrk življenja-zmožnih osnov kake nove strauke“.

Torej gnjilo tukaj nemško ustavoverstvo, gnjilo tam ter odgospodujočo magiarstvo, — kaj more iz tega biti, kje je rešitelj? Slovan!

Rusko-turški mir podpisan.

Dan 8. februarja t. l. bode tudi velik zgodovinski dan, ker ta dan je Turčije podpisala končno mirovno pogodbo z Rusijo in s tem za enkrat konec storila skoro dveletnej vojski, katera je prvi udarec zadala njenemu obstanku kot evropska velika država, odrezavši iz njenega telesa Bolgarijo in Bosno, osvobodivši in pomnoživši na turške stroške Srbijo, Črnogoro in Rumunijo.

Srbom so bili Turki uže prej izročili, kar jim je prisodil berlinski dogovor. Črnogorci so 8. februarja zasedli, kar jim je šlo, namreč Podgorico, Spuž in Žabljak, in so bili tam od prebivalstva s klicem „živio knjaz“ in „živio naš junački novi vladar!“ pozdravljeni. Rusi pa so sklenili zdaj s Turki mir proti temu, da Turčija plača (to se ve razen uže odstopljenega ozemlja Batuma, Armenije itd.) še 300 milijonov rubljev odškodnine, in da poplača Rusom še stroške za hrano turških ujetnikov. V 14 dnevih se ima ta mirovna pogodba od obeh strank potrditi ali ratificirati, potem pa ruska vojska v 40 dnevih otide.

Če smo prav morda pred pol družim letom upali, da bode do denes orientalno vprašanje radikalneje rešeno nego je v istini, moramo vendar zadovoljeni biti, da kolikor je rešeno, je le na korist in na prosep Slovanstva, a na škodo in izgubo ter proti željam protivnikov našega roda. Slavjanstvo je storilo velik svetovnozgodovinski korak naprej, ki bode imel svoje velike nasledke. Nove države in narodne stvaritve, katere je ruska vojska na balkanskem poluotoku stvorila ali prouzročila, razvijale se bodo naravno in gotovo le na dobiček slavjanske stvari in bodo v prihodejem novem boji, vojevanem za končno izpčenje Turčina iz Evrope, v bodočem novem boji za slavjansko in kršćan-ko osvojenje Carigrada, tega (poleg Rima in Jeruzalema) tretjega svetoga mesta na vesoljnem svetu — uže kot važni faktorji sodelovale!

Sklep miru bode večinoma z zadovoljstvom pozdravljen, tudi v Rusiji, ki je — to je naravno po tolikih žrtvah — utrujena. Dozdanje stanje je bilo neko višenje mej nebom in zemljo, ne vojska ne mir, negotovost. In tako stanje je zmirom neprijetno.

Rusija se zdaj lahko notranje oddahne, okrepiča in iz izkustev ravno prestanih vojnih in diplomatičnih težav nauke za bodočnost zajemlje ter jih uporabljuje. Blagodejno seme pa ki ga je zasejala ta „sveta Rusija“, naj mej tem časom kali, vzrasta in zori, da donese sad, od Slavjanstva pričakovani.

Narodne šole v Črnej gori.

„Glas Črnogorca“ objavlja kneza črnogorskega ukaz, dotikajoč se osnovnih šol v Črnej gori na podlogi občne šolske dolžnosti. To je nekak „začasen učni red“ kakor ga imajo naše šole uže toliko časa, a s tem ra-

Listek.

Pot v gornje strani.

Pisma Stanka Vraza Dragojili Stauduarki, roj. Krizmaničevej.

(Poslovenil Andrej Fekonja.)

(Dalje.)

VI.

Na Tobili v Rezjanskej 12. jun. 1841.

Draga posestrima!

Ako imaš pri roki krajobraz (mapo) Italije ali Avstrije, to si poišči Benetsko, v Benetskem Videm (Udine). Od tod ti gledaj vse proti severu, pa bodeš tam našla mestice Resciuto (po naše Belica). Od Belice se gre črez jeden hrib proti vzhodu v dolino, ali (bolje rekoč) v kotel, kateri se imenuje Rezijansko (po italijanski Val di Resia), kjer je do 3000 samih Slavjanov, kateri vendar ne

spadajo k gornjeilirskej veji, nego po mojem mnenju k najspodnji veji Bolgarsko Macedonskej. Mnenje pismoučenih Rezijanov in njih sosedov Italijanov je, da so Rezijanci veja ruska, za katero mnenje vendar nikakega razloga nij, razen slučajnega kakotakvega soglašanja imen Rezijan in Rusijan. Jaz sem se uže bil v Zilскеj poslovil z namenom, obiskati Rezijansko, nekaj zarad kratkosti časa, a nekaj zarad slabega razdeljenja denarjev in perila mojega, katerega pustivši v Celovcu nikakor pismeno nijsem mogel dobiti, da se za mano pošlje pod Klostër (Arnoldstein). Pa sočedši se slučajno v v Žabnicah (Sefnitz) v Kanoskej Koroške z jedno Rezijansko trgovsko rodbino, in poprosivši mater te rodbine, čestivredno starko, da mi je zapela pesmico Rezijansko, to je zopet vzbudila se v meni ona pokojna namemba, da prek teh visokih golih gor in planin udarim, za katerimi leži pozabljena in siromašna Re-

zija, naj bi se tudi po dnevi živel z zelšči in koreninami, a po noči kamen pod glavo deval — — — *)

V estalem sem zdrav, ali (bolje rekoč) nemam časa, da mislim in čutim kako bolezen. Kako si ti? in kako ste vi vsi, kolikor vas je, moji dragi? Želja me muči, da to znam, ali kako bodem izvedel, ko ne znam, kamo me bode odneslo zjutraj in kje bodem za teden prenočil. Izročujoč vas in sebe v roke božje (kder moliti ne zna, naj se na morje poda! pregovor) ostajem

v Reziji 12. junija 1841.

tvoj pobratim

Stanko.

*) Kar dalje sledi, sklada se po vsem z dopisom iz Benetskega (12. jun. 1841) Ljudevitu (menda Vukotinoviču), samo je nekaj krače, za to je tu (v V sv. Vrazovih del) izpuščeno (kakor veli Fr. Petračič, a zarad zanimivosti in pouka priobčiti čemo dotično v dodatku.

(Dalje prib.)

Prev.

ločkom, da se nam zdi oni črnogorski popolnejši. § 8. na pr. določuje: „Školska dužnost počinje svršetkom sedme in traje do konca dvanaeste godine djeteta“. Tu se če kazati, da so Črnogorci uže jeden korak pred nami, kajti kdo se ne spominja, koliko tarnanja je uže prouzročila dolžnost, vsled katere mora dete pri nas osem let šolo pohojevati! Na dalje določuje „zakon o opštoj školskoj dužnosti u knjažestvu Crnoj gori“: „Školska djeca dužna su osim škole posjećati i crkvu u nedeljne i praznične dane, te se radi iz ostajanja od nje mogu kazniti kao za odsustvo od škole“ — itd. „Glas Crnogorca“, govoreč o tem zakonu, pravi: „Veliki duševni darovi, kojima mu (knezu Nikoli) je Bog narod odlikovao, nijesu mogli ostati skriveni modru oku brižljiva vladaoča, no, teške okolnosti naroda osujećavahu sve napore i sva nastojanja; i čim providnost božja vladaočeva mudrost i narodnji junački podvizi okrenuše te okolnosti na bolje, zablistala na vladaočevu gestu deviza: „Opšta nastava je obavezna, i njoj je podvržen svaki državljani Crne gore.“ — Da mu Bog pomogne, a Crnogorac neće ni na prosvjetnom polju nikome vzmaknuti, kao što je i na vojnome vazda junački megdan održao. — Ovaj zakon će služiti temeljnijem kamenom pri predstojećem izradjivanju zakona o svemu organizmu osnovne škole.“ — Zakon ta jamči tudi jednakost veroizpovedanj v šoli.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 11. februarja.

Jedino važno dnevno novico notranje politike avstrijske: da grof Taaffe nij mogel sestaviti ministerstva, ter da se vrača na svoje namestniško mesto v Tirole nazaj — prinašamo na čelu današnjega lista.

Vnanje države.

Iz Sofije ali Sredca se telegrafira 8. febr.: Vsled sklepa miru mej Rusijo in Turčijo je to naše **bolgarsko** glavno mesto bilo razsvitljeno in z zastavami okinčano. Deželni zbor bolgarski je sklican na 22. februarja v Trnovo. Knez Dondukov-Korjakov pojde v Trnovo. —

Iz Rima se javlja, da bode papež uže v bodočem konzistoriji imenoval škofa Sarajevskega. — Ravno tako je počil glas, da je vatican sprejel nasvet Nemčije za Metz in Strassburg prihodnjič Nemca kot škofo imenovati, ali vsaj Nefrancoze. To zadnje pač potrebuje potrjenja.

Dopisi.

Iz Celovca 7. februarja. [Izv. dop.]

Govorica veli, da imajo mali uzroki velike nasledke ali učinke, a vendar so nekatere reči, ki se dandanašnji gode temu nasproti, — ker zdaj imajo veliki uzroki večkrat male nasledke. Maršal Mac Mahon je svobodno zapustil prestol republike, zagotovljen, da je on pošteno in častno prepustil sedež novemu prezidentu. Ta slava, ki se je delila Mac Mahonu, je vznemirila dva strašno imenitna moža, namreč pri vas gospoda Fräncla imenitnega Vesteneka, a pri nas gospoda Gabriela viteza pl. Jehsserrnigga, — kmalu bi zapisal napačno ime Jezernik. Oba ta poslanca sta dala ostavko, zapustila mesto kakor zastopnika, gotovo želeča, da bi se o njima ravno tako govorilo, kakor o ostavki Mac Mahona. Gospod vaš Francel Vestenek — Bog mu obilne grehe odpusti — je za nas

Korošce nepoznata stvar, samo toliko vemo, da je v deželnem zboru kranjskem zvedel, po čim je smola; ne moremo se tedaj z njim pečati. A naš gospod Gabriel vitez pl. Jehsserrnigg je poslanec koroški za državni zbor, in tega gospoda bolje poznamo. Kakor smo uže omenili, je tudi gospod Gabriel vitez plemeniti Jehsserrnigg precej ko je zvedel, da je Mac Mahon dal ostavko, tudi odložil svoj mandat za naše mesto Celovec, — hrabrost velja! Skrajni čas si je uže bil, da je izginil. Nek koroški nemški časopis je uže dolgo časa klical gospoda viteza pl. Jehsserrnigga, da ne stori svoje dolžnosti, da nij nikdar navzoč v državnem zboru, torej proč z njim. A vse nij nič pomagalo. Na zadnje ga vpraša list, če li morda čaka, da bi ga kakov volilec pod rebra dregnil, veleč mu, da naj se umakne, a zastoj. Še le Mac Mahonov dober izgled je dal našemu vitezu pogum tudi svoj mandat zapustiti. Gabriel vitez pl. Jehsserrnigg denes tedaj nij več državni poslanec! Ako „frassungovci“ zdaj ne obupajo, potem jim je še pomagati!

Pa pustimo šale in govorimo resno. Ako kdo hoče videti, kako ljudstvo zdaj vé ceniti zagotovljenja, ki so se čula pred šestimi leti od strani takozvane ustavoverne stranke, po Koroškej naj se ozre. Mi tu nemamo v mislih nemški del Koroške, — mi Slovenci se nikakor ne predrznemo Nemcem svete dajati, — ampak slovenski del, v katerem so nekateri Nemci in nemčurji neprestano kričali: „fortschritt“, „verfassung“, „liberalismus“ in druge take jednake reči. Denes vé tudi prosti kmetič, da ta njih „fortschritt“ in „liberalismus“ nij pasje dlake vreden. Povsod se sliši mnenje, da to vendar nij vse resnično, kar so nam gospodje nemški kandidatje ustavoverne stranke obetali, ker se nič tega nij obistinilo. Treba je, da pri nas pravi prijatelj naroda uže zdaj pričnejo volilecem pred oči postaviti, kako da imajo voliti, da se ne bodo zopet tako opekli, kakor pri zadnjih volitvah. Treba je pa tudi, da se pri prihodnjih volitvah jako pozorno postopa. Izberite si proste može, kateri še nijso nikakor angažirani bili, in katerim nihče družega oporekati ne more kakor to, da so narodni, — to oporekanje je pa le častno. — Uprimo se, vsaj dva poslanca mora slovenska Koroška za prihodnji državni zbor dati! Organizirajte agitacijo! Kaj dremljemo!!

Iz Konjic na slovenskem Štajerskem 11. februarja. [Izv. dop.] Denes ob pol štirih jutraj smo zaslišali zatrobiti trobento požarne straže, katera nas je iz spanja splasila. Hud vihar zažene neštnevilne iskre črez hiše v trgu, in plamen se vzdigne iz se slamo pokrite hiše neke vdove. Požarna straža prileti v kratkem z dvema brizgalnicama na požarišče, in posreči se jej nasproti strašnej nevihti v jednej uri ogenj zadušiti. Mora se trditi, da je konjiška požarna straža izvrstna. — Požar se ponavlja zdaj v jednom letu pogostokrat v konjiškem okraji, in to je pomisleka vredno. Večidel naša mladost je razuzdana, hlapci in dekcle se klatijo celo noč po slaboglasnih krčmah in pijančujejo. Nasledki se lahko uga-nejo. Napojen ko živina se vleže tak razuzdane-c v slamo ali v listje, cigaro ali pipo v ustnah. Tako gre tudi zdaj sum na tri konjiške pobaline in na jedno brezsravno tatico. Zadnje so kar na pogorišči prijeli in zaprli,

jednega fantalina so tudi uže ujeli, dva sta pa pobegnila, pa žandarji jih zasledujejo.

Trebalo bode, da občinski zastop ostro in brezobzirno proti krčmarjem, kateri policijsko uro prekoračijo, postopa, in da se tudi takim krčmarjem pravica krčmarstva odvzame. Hlapcem in deklam pa se mora naznaniti, da bode vsak, ki ga policija po 10. uri v krčmi najde takoj zaprt. Svetuje se pa tudi gospodarjem, da v tem smislu proti svojej družini ravnaajo.

Iz Celja 10. februarja [Izv. dopis.]

Narodna naša čitalnica je napravila dne 2. feb. t. l. v spomin V. Vodnika svečanost, in če pridno prebiraš „Slov. Narod“, gotovo ti je še znan tudi program. Vstopivši si videl takoj prvo sobo dobro razsvetljeno, po stenah velike bršljanove vence, kateri čarobno mešajo svojo zatemnelo zelenjavo mej trpoleče ljučice. Da se ti uže ta soba dopade, stopiva v drugo. Na stropu v sredi te visi okinčan lesteneč. Kako se bliščijo stekleni robotniki mej zelenjavo v sredi lučic! In kakor njim vkljub odmeva blišč nasprotnih sten, katere so vse v bršljan zavite. Na desnej ob tleh je precej vzvišan oder za pevce, na levej so sedeži za poslušalce. Glej doprsno podobo zagrmeno v zelen bršljan! Zgoraj je prezvitnik z napisom: „Tukaj prebiva — Od nekdanj moj rod“.

Te besede je nekdanj V. Vodnik, navdušen Slovincem zapel. In ves ta kinč sta vstvarila samo dva gospoda, gg. M. Ž in L., katera nijsta mirovala dokler nij bilo lepo delo dovršeno! Za njiju požrtvovalnost srčna hvala. Prostora je bilo tukaj le premalo, kar smo čutili posebno ta dan, ko nas je počastilo več č. tujih gostov se svojo navzočnostjo. Svečanost se je začela. Na oder stopi znani g. S — c, kateri je govoril slavnostni govor. O tem govoru ne bodem dalje poročal, saj ste ga uže čitali v „Slov. Narodu“, povem le samo to, da ima g. govornik prijeten glas, da je govoril z vso gorečnostjo, da besede izvrstno nabrane nijso bile deklamacija fraz, to je bil izvor čistega čutja! Iz srca je govoril in v globočino srca vseh poslušalcev segal je govor njegov. Rokoplosk in živoklici bili so temu dokaz.

G. Ž. je prebral dva telegrama, g. L., vseučilišnik v Gradcu, je poslal jednega, a drugega vrli Mozirjani. Malo besedic, in vendar prouzročajo dober vtis na pričujoče! Srčni pozdrav vam, bratje, kateri ste se nas tako prijazno spominjal! — Nastopila je potem gđ. P — d, katera je deklamovala Stritarjevo „Junakova smrt“. Tudi ta gosdč, je uzorno izvrševala svoj nalog. V gladkej besedi, primernem naglasu govorila je k srcu, in to jej je pridobilo le občno pohvalo. Samospjev „Želje“ pevala je tudi ona prav lepo. Za njo so prišli pevci. Pesni, katere najdeš v programu, pevale so se dobro, izvrstno pa Kocjančičev „Oblaček“ in Zajcev „U boj“. Bariton solo v prvi peval je g. P — r. in imeli smo občudovati njegov prijetni glas. Akoravno je krasni spol nejevoljen postajal, ker se je s plesom predolgo odlegalo, vendar smo ploskali pevcem, ter jih klicali na oder, da so nam navedene pesni ponavljali. Usojam si trditi, da so gg. pevci po prizadetju mladega pevovodja g. Vinka K. storili velikanski korak. Le vrlo naprej, gospodje! Za tem začel se je ples, katerega na dobro popisovati ne morem, ker nijsem plesalec in sem torej precej odšel; znano mi je samo toliko, da se je plesalo do belega dne. Predno pa odložim pero, naj mi bo dovoljeno vsem, kateri so nam pri-

žavili nepozabljive urice, v imenu navzočih srčno hvalo izreči.

— o —

Z Dolenskega 10. februarja. [Izv. dop.] Ravno so došle nam knjige Matice. Pa obetane in pričakovane hrvatske slovnice nij. Zarad tega je tukaj mej udi mnogo nevolje; nekateri bodo celo izstopili. (Tega ne smejo, bo uže bolje. Ur.) In res, če tudi nijsem ud zarad dobivanih knjig, kajti kupim jih za 2 gld. več, in kakoršne sam hočem, trdim pa le, da bi morala biti vodstvu Matice večja skrb za dovoljiti njene ude. In če noče in ne more dati udom vseh vsakoletnih knjig gratis, naj bi se jim vsaj na izbero pustilo, katere si kdo izvoli; — jaz in še mnogo drugih bi izvolilo rajši slovnico, nego vsako drugo izmej lani poslanih knjig. Pa naj bi bil rajši letopis manjši; oj, koliko dolgočasne in subparne šare bi se dalo izbaciti! — Sploh vstreza družba sv. Mohorja neprimeroma bolje vsestransko. Naj bi bilo tuli tukaj bolje za naprej. Za to pot pa kot poverjenik stavim nasvet, naj se slovnica vsem udom še doloži; Matici bo to večja korist, nego če jo speča za nekaj soldov po knjigarnah.

Iz Savinjske doline 8. febr. [Izviren dopis.] Učiteljska društva po raznih krajih imajo mej letom večkrat zborovanja, a naše savinjsko učiteljsko društvo pa je v tej zadevi zmirom v zadregi, ker je teško tak dan za zborovanje določiti, da ne bi bili učitelji v šoli ali pa po drugih svojih opravilih zadržani zborovanja se udeležiti; nedelje in prazniki pa nijso za zborovanje ugodni. Da bi se pa tej potrebi vsaj nekoliko pomagalo, vložilo je bilo društvo početkom meseca decembra lanskega leta deželnemu šolskemu svetu prošnjo, naj bi mu dovolil jeden četrtek meseca januarja, marca, maja in julija za društveno zborovanje. Upalo je društvo, da se mu bode predložena prošnja uslišala, v nadeji, da je deželnemu šolskemu svetu mar izobraževanje in napredovanje učiteljev v društvenih močeh podpirati in pospeševati. Le z združenimi močmi je mogoče vspešno delovati ter napredovati, in učiteljsko društvo ima važen svoj namen, vzajemno, vsestransko, pedagoško in didaktično izobraževanje učiteljev v korist šole in odgoje mladine. Vemo pa, da ima več učiteljskih društev na Štajerskem dovoljenje ob četrtkih zborovati, nekatera po jedenkrat vsacega meseca, n. pr. celjsko učiteljsko društvo in dr.

Z ozirom na to dejansko resnico, smo se tudi mi nadejali, da dobomo dovoljenje zaželenih 4 četrtke za društveno zborovanje. Prošili smo bili torej le za 4 četrtke dovoljenja za društveno zborovanje, toda — ova prošnja se nam je odbila z odlokom c. kr. deželnega šolskega sveta od 9. januarja št. 8024, kar se je bilo te dni društvenemu odboru od okrajnega šolskega sveta Vransko z dopisom od 27. januarja naznanilo.

Iz Hirske Bistrice 6 februarja. [Izv. dopis.] Po večletnem spanji je naša nekdanja zelo sloveča čitalnica zopet jedenkrat oživela. Veselica, ki jo je bil napravil 2. t. m. osnovni odbor na čast našemu prvemu pesniku Vodniku, nam svedoči dovolj, da lahko obstane pri nas lepo društvo, ako imamo le trdno voljo, ter ne sejemo lesloge mej soboj. Vodnikova veselica, katere je uže omenjal vaš dopisnik od 3. t. m., se je vršila v vseh točkah v občno zadovoljnost. Gospodičino Špelarjevo, ki je izborna govorila Bilčev „prolog“, gospoda M., ki je izvrstno deklamoval Stritar-

jevo krasno pesen „Stara Bolgarka“, in ženski kvartet, ki nas je z nežnimi prijetnimi glasovi razveseljeval, je pohvalil uže vaš prvi dopisnik. Omeniti moram še tu moškega pevskega zbora, in posebno g. pevovodje St., koji je v tako kratkem času iz v petji popolnem neizurjenih mladeničev ustvaril pevski zbor, kojemu se nij treba sramovati javno nastopiti. Mladi gospodje pevci so nastopili s tako sigurnostjo, da smo se jim čudili. Le tako dalje! kajti, kjer se čuje lepo petje, nij slabih ljudij. Vaš gosp. dopisnik pravi, da je pri veselici pogrešal govora o Vodniku. To grajanje menim, da je neopravičeno, kajti deklamoval se je lep prolog, v kojem se imenovani naš pesnik slavja, da bi bil pa kdo govoril o Vodnikovem životopisu, menda bi ne bilo na pravem mestu. Tega nahajamo v prvih dveh številkah letošnjega „Zvona“, pisanega po strokovnjaku.

Kakor čujemo, bode prihodajo nedeljo občni zbor čitalnice, kjer se voli definitivni odbor. Udov je pristopilo uže nad 30, upamo, da jih pristopi še jedenkrat toliko, in da se udajo tudi oni, ki so od začetka nezaupljivo od daleč gledali. Ker se je občinstvo prav obilno udeležilo veselice, se vili, da Bistričanje vendar nijso takih mislij, kakor znani „anglež“, ki pravi, da je vsak tujec, ki nij rojen v vasi ali nema tukaj posestva, ter da se ne smemo dati od tujcev komandirati. Kdor stori kaj za narodno društvo, bodimo mu hvaležni, on gotovo ne išče lastnega dobička, in ga tudi tu najti ne more, ampak žrtvovati mora večkrat čas in denar. Delajmo torej vsi složno in marljivo, vsak po svoji moči, in imeli bomo v kratkem društvu, da ga bomo smeli ponosni biti. Naj izrečem še koučno očitno hvalo gosp. Jelovšku, ki je brezplačno prepustil potrebne sobe čitalnici v porabo, samo jedno reč bi ga prosili, da bi namreč svojo gostilnico, v katerej je sicer postrežba prav dobra, preskrbljeval z boljšim — vinom!

Včeraj se je vršila tu volitev novega župana. Izvoljen je znani vrli narodnjak, g. A. Ličan. Živio!

Iz postojnskega okraja 8. februarja. [Izv. dop.] Postojnski „zwergverein“ imel je v četrtek, t. j. 6. t. m., svoj prvi občni zbor, in sicer v Senožečem. Sešlo se je bilo 10 udov. Seja trajala je cele pol ure. Sklenili so, da stenske table nijso več za rabo, zato, ker je abednik predrugačen. (To smo drugi uže pred več leti vedeli.) Zborovalo se bode štirikrat na leto, kjer se jim bode poljubilo, a še ta predpust napravijo „velikansko“ veselico ali „bal“. Kje da bo, to se še prav ne ve, najbrž v postojnskem „hotelu“. Zapeli so bili tudi neko pesen, in sicer tako ginljivo, da so skoraj vsi jokali, in to se tudi smelo veruje, ako se pomisli, da so bili mej njimi celo trije pevci, dva tenorista in jeden basist, — drugi menda delali so pa „brenčeti“ kor. — Kosilo zavživali so pri Demšerju. Vino se jim je zelo dopadalo, a najbolj dopala jim je „raca“. Sicer za gotovo nijso vedeli, ali je raca ali pura, to pa so dobro znali, da nij bila kokoš. Škoda res, da nijso imeli nobenega „naturforšerja“ soboj.

Potem sledili so govori. Thuma je dejal, da so oni še boljši Slovenci kot tisti, ki „živio“ vpijejo. Ne vem, ali so mu to z „eljen“ ali „hoch“ pritrjavali, se „živio“ gotovo ne, sicer bi ne bili Slovenci. In to jim sme vsak verjeti kajti v Postonji samo zavoljo tega nijso hoteli zborovati, ker je tam preveč Nemcev ali nemškutarjev, kar pa v Senožečem nij, in

pa ker so se bali, da bi bil „hotel“ za vse pretesen, a v Senožečem bili bi lahko v pivarni zborovali. Sicer pa hočejo baje vsem onim, kateri še ne verujejo, da je „zwergverein“ res slovensko društvo, neko „missbillung“ z lastnoročnimi podpisi poslati. Demšar pa je rekel, da se ne sme na to gledati, če se pride v „Slovenski Narod“, kajti on je bil uže večkrat tam notri, pa je vendar „nadzornik“ postal.

Iz Gradca 7. februarja [Izv. dop.] Nij še dolgo, kar se je v „Slovenskem Narodu“ poročalo o dveh veselicih, kateri so napravili graški slovenski visokošolci, prvo v slavo sedemdesetletnice g. dr. Bleiweisa, drugo v spomin pesnika prvaka, dr. Fr. Preširna. Naj mi bode dovoljeno denes nekoliko poročati o tretji slavnosti, katero je priredilo literarno-zabavno društvo „Triglav“ s prijaznim sodelovanjem „slov. pevs. društva višjih šol“ v spomin Valentina Vodnika dne 6. svečana t. l. v gostilni „zum grünen Anger“. Uže ob 8. zvečer bila je dvorana z jako izbranim občinstvom napolnena, in ob 1/2 9. uri prišel je gosp. Fr. Brunet, predsednik društva „Triglava“, s primernim nagovorom veselico. V najlepšem redu so se potem vršile posamezne točke dnevnega reda. Gosp. Svitošlav Pintar stud. phil. je v prav jedernatih besedah razložil delovanje in zasluge pesnika očaka Valentina Vodnika za slovenski narod. Gospod govornik pridobil si je s svojim izvrstnim govorom mnogo zaslužene pohvale. Drugo, peto in sedmo točko programa izvršili so pevci „slov. pevs. društva“; peli so tri zборе „Woienienska“, „Zemlja naša“ in „Popotnica“ prav krepko in čvrsto, in pokazali, da tudi brez Hrvatov, kateri so iz separatističnih nagibov iz slovanskega pevskega društva izstopili, v zadovoljnost in pohvalo občinstva nastopiti morejo. Tretja točka dnevnega reda bila je deklamacija gospe Pavline Pajkove. Lepo, a tudi za deklamovanje jako teško pesen „Poslednji spev Safin“ spev. Leopardi, prevél J. Severjev, je gospa Pavlina Pajkova dobro deklamovala: videlo se je, da je gospa deklamateljica dramatično pesen premislila, in dobro razumela. Največ slavo pa si je ta večer pridobila gospica Milka Kiebacherjeva, učenka v Gradci dobro znane učiteljice gospodičine M. pl. Leclair, katera je s svojim milim in nežnim glasom očarala celo občinstvo. Pela je najprej krasno kompozicijo dr. B. Ipavca „Polmlad“; a komaj je končala, bilo je ploskanje tako burno, da je morala takoj zopet nastopiti. Pela je zopet lepo in dozda še ne izdano kompozicijo dr. B. Ipavca „Ob Savinji“, s katero si je isto priznanje in zadovoljnost celega občinstva pridobila. Tudi italijanska pesen „Mandolinata“ vglasbil Paladilhe, se je posušalcem tako dopadla, da se je morala ponavljati. V istini imamo Slovenci v nadopolnej gospici Kiebacherjevej izvrstno pevkinjo, na kojoj smemo biti ponosni. — Tudi končni ples se je dobro obnesel. —

Domače stvari.

— (G. šolski nadzornik Šolar) se je v nedeljo pred svojim odhodom v Dalmacijo na jako ljubeznjiv način od učiteljskih zborov na gimnaziji in na realki poslavljaj. Gimnazijalni učenci so mu hoteli narediti baklado, katero so pa opustili le na njegovo izrečeno željo, ker je bil njih namero prej izvedel. Marsikomu dijaki ne bodo ponujali baklade delati, kadar bode iz Ljubljane odhajal.

— (Umrli) je 7. t. m. Miha Vindišar, fajmošter v Mokronogu.

— (Srednje šole v Ljubljani) in vadnice končajo svoj prvi semester 15. februarja. Drugi semester začne 19. februarja.

— (G. Heinrich) je baje prosil da bi dobil službo profesorja v Brnu na Moravskem.

— (Bolniško in podporno društvo) so si ustanovili tukajšnji krojaški delavci. Sedaj nameravajo tudi črevlarski delavci ustanoviti enako društvo.

— (Podoficirski ples.) Podoficirji rezervne komande našega domačega polka Kuhn št. 17 imajo v Ljubljani 19. febr. t. l. v prostorih kazinskih svoj plesni venček. Začetek je ob 8 1/2 uri zvečer.

— (Delavski ples) kateri se je vršil zadnjo nedeljo v hotelu Evropa (pri Tavčarji) bil je obiskan od več nego 300 osob. Zabava je bila živahna. Veselico je počastil tudi g. deželni predsednik vitez Kalina s svojo navzočnostjo.

— (Poročilo ljubljanske čitalnice), ki se je ravnokar razposlalo udom, kaže, da ima ta čitalnica 299 udov, 256 ljubljanskih, 11 vnanjih in 2 častna. Iz sklepa računov vidimo, da je imelo to društvo leta 1877 dohodkov 4112 gld., a stroškov 4038 gld. Za stanovanje čitalnice je v novi proračun stavljeno 1489 gold.

— (Vincarska služba na Slapu.) Da bi se več sposobnih kompetentov za službo vincarja na deželni vinogradnji in sadjarjskejši šoli na Slapu, s katero je sklenena letna plača 300 gld. in naturalno stanovanje, oglasilo, je deželni odbor čas za vlaganje prošnje do 2. marca t. l. podaljšal s to prenarodbo razpisa od 10. decembra t. l., da se za to službo zahteva znanje samo slovenskega jezika v govoru in pisanju.

— (V Savi najden denar.) Piše se nam iz Brežic: V soboto 10. t. m. je posestnik Zorko pod Vidmom proti Brežicam v Savi skrito flašo našel, v katerej je bilo 700 gl. v bankovcih. Flašo z denarjem je sodnji izročil, in misli se, da so to tisti denarji, ki so bili pred 2 letoma na Vidmu pri Vogriacu vinškemu trgovcu Alešu iz Posavja ukradeni.

— (Nova knjiga.) „Bosnien, das Land und seine Bewohner. Geschichtlich, geographisch, ethnographisch und social politisch geschildert von Amand Freih. v. Schweiger-Lerchenfeld,“ se zove nova knjiga, ki se dobi tu pri Kleinmayer Bambergu.

— (Orglje) ceciljanske orgljarske šole, katere je g. Malahovski čez 1 1/4 leta delal, a ne dodelal, bile so izročene sredi meseca decembra g. Goršiču, da jih kolikor mogoče popravi. G. Goršiču se je ta poprava dobro posrečila, in nove orgle kaj lepo in rade pojó. Oni, ki so orglje prej videli, slišali in poskušali, bodo zdaj na mah mogli soditi, kateri izmed obeh mojstrov zasluži grajo in kateri hvalo. — Naj bode torej g. Goršič živo priporočen vsem, ki potrebujejo orgljarskega mojstra. — Tako piše „Cerkv. glasb.“

Razne vesti.

* (Hitra sodba v Bosni.) Ker so se v Bosni v več krajih prikazovali roparji, proglasila je deželna vlada bosenska hitri sod meseca januarja zoper vse roparje, požigalce in morilce. Dva dni po tem proglašenju ujeli so uže 14 roparjev, ki so v okrožji pri Vlasenici in Srebrnici ropali in jednemu kmetu vkrali 1700 gld. V dolnjej Tuzli se je na-

pravil za tamošnjo ječo šator, in dne 29. m. m. odpeljali sti dve kompaniji vojakov ujetnike v šator, kjer se je preiskava pričela. Vsi ujetniki so svoj zločin priznali. Dne 30. januarja so bili vsi na smrt obsojeni, razen jednega dečka 14 let starega, za katerega življenje so vsi obsojenci kleče sodnika prosili. Jeden obsojenec je od bolesi zblaznel. Na to so vseh 13 obsojencev odpeljali k bližnjemu griču, vsakemu zavezali oči z ruto in pred vsacega postavili so se štirje vojaki. Na ukaz poveljnika so zdajci vojaki ustrelili, in 13 ljudi je nehalo živeti. A nekateri so bili še živi, in na te se je toliko časa streljalo, da so bili popolnem mrtvi. Na nekatere se je moralo 8 krat ustreliti. Pri izvrševanju te razsodbe gledala je velika množica ljudi.

* (Živinska kuga) se je pokazala v Bečmenu in Dapanovcu v okraji zemunskem v vojneje granici, kakor tudi v Kerčedinu, Smiljanu, Gospiču in Divoselu.

* (Ženitovanjski semenj.) V Suvalku na Poznanskem je vsako leto dvakrat ženitovanjski semenj. Dekleta, ki se žele v zakonski jarem vpreči, vstopijo se v tri vrste, fantje pa išče, o ter izberajo med njimi toliko časa, — volti je težko v takej stvari — da vsak pravo izbere. Dekleta, ki so moža do bile, se veselega obraza zvečer vračajo z njim domov, a one, ki morajo še do drugega semaja čakati na moža, gredo same in kisle se držé na dom „svojih očetov“.

* (Nesrečna vožnja v balonu.) Obrst Perry Wyndham, v Calcutti dobro poznat, naznanil je občinstvu, da se bode v zrak peljal z balonom, katerega je sam naredil. Ko je bil dospel 500 črevljev nad zemljo, razpočil se je balon, in obrst je padel v vodnjak kraljeve palače v Rangun, iz katerega so ga mrtvega izvele. Obrst Wyndham je zmirom srečo lovil. Služil je odhčno v Garibaldijeve armadi, potem v severnej armadi mej ameriškansko bratsko vojno. Pred 11 leti je v Calcutti osnoval šaljiv list, potem pa je postal podjetnik italijanske opere. Na to je stopil kot višji vojni poveljnik v službo Birmanskega kralja, a vsled razpora s tem vladalcem se vrnil naposled nazaj v Rangun.

Listnica opravištv. G. V. V. v Boznu. Plačano do 30. aprila.

Umrli v Ljubljani.

8. februarja: Franc Železnikar, deto delavca, 2 l., v nemških ulicah št. 9, vsled difteritis. — Marija Smolej, gostaška, 66 l., v lingarjevih ulicah št. 7, vsled mrtvice na pljučah.

9. februarja: Urban K'ovar, delavec na južnej železnici, 52 l., na sv. Petra cesti št. 60, vsled hroničnega katara v črevesu.

10. februarja: Marija Šiškar, gostaška, 73 l., v krojaških ulicah št. 6, vsled starosti.

Potrtega srca javljamo našim prijateljem, da nam je dozdaj jedina mej sedmimi otroci še ostala ljubljena hčerka,

Pepica,

denes opoludne umrla, in se preselila v sveti raj.

Pogreb bode v sredo 12. febr. ob 3. uri popoludne iz hiše šte. 21 nova na sv. Petra predmestji. (47)

V Ljubljani, dne 10. februarja 1879.

Josip Regali,
Antonija Regali, roj. Vindišar, } starši.

Loterijne srečke.

V Trstu 8. februarja: 87. 23. 55. 89. 28.
V Linci 8. februarja: 26. 76. 60. 84. 78.

Tuzci.

11. februarja:

Pri **Slonu**: Kaiser iz Dunaja. — Morpurger iz Trsta. — Schmidt iz Dunaja. — Admarlo iz Trsta. Pri **Maliču**: Pfantner iz Dunaja. — Lamprecht iz Celovca. — Langraf iz Grada. — Pokarek iz Prage. — Kralovsky, Vilner iz Dunaja.

Pri **bavarskem dvo** ru: Stabiz iz Kranja.

Očitna dražba.

Cela še velika zaloga blaga Andrej Schreyer-jeve konkurzne mase, obstoječa iz nirenberskega, kratkega, igračnega, železnega, medenega, plehatega blaga, raznega orodja in posode, se bode od 27. januarja t. l. naprej do popolne razprodaje, vsak dan dopoludne in popoludne v prodajalnici v špitalskih ulicah v Ljubljani po očitnej dražbi na veliko in na drobno proti gotovej plači razprodajala, in vabi k mnogobrojnej udeležbi (24-8)

Opravništvo And. Schreyer-jeve konkurzne mase.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Dunajska borza 11 februarja.

(Svirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	62 gld.	—	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	63	15	—
Zlata renta . . .	75	—	—
1860 drž. posojilo . . .	114	80	—
Akcije narodne banke . . .	792	—	—
Kreditne akcije . . .	220	25	—
London . . .	116	70	—
Srebro . . .	100	—	—
Napol. . .	9	32	—
C. kr. cekini . . .	5	54	—
Državne marke . . .	57	55	—

Slovenske knjige.

V „narodnej tiskarni“ se dobé, in morejo tudi po poštne povzetji naročiti najnovejše slovenske knjige:

1. „Doktor Zober“, originalen slovenski roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.
2. „Kalifornske povesti“ od Bret Harte-a. Cena 50 kr.
3. „Tugomer“, tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič. Cena 60 kr.
4. „Na žerinjah“, izviren roman. Spisal Janko Kršnik. Cena 60 kr.
5. „Župnik Wakefieldski“. Spisal Oliver Goldsmith. Iz angleščine poslovenil Janez Jesenko. Cena 1 gld.
6. „Mej dvema stoloma“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 50 kr.
7. „Cvet in Sad“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 80 kr.

Nove vozne liste

za železnice

prav po nizkej ceni priporoča

„Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

Puške na prodaj.

Prav lepe in poskušene puške se dobijo:

Lankaster dvocevka, gld. 22, 25, 35.

Lankaster „za kugle“, gld. 35, 41, 50.

Lefauchaux dvocevka, gld. 17, 20, 26.

Iz predank predelavajo se ročno tudi zadanko.

Nazadanke na Lankaster, gld. 15.

Lefauchaux, gld. 10.

Predanke, gld. 10, 14.

Tudi se dobijo vsakovrstne reči za puškarje in lepši puške.

Za dobro delo sem porok.

Anton Sodja,

(33-4) puškar v Barovljah (Ferlach) na Koroškem.

Wir empfehlen geschätzt.

als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel

Wagendecken (Plachen), Bettelager, Zeltstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne

in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Militär-Anstalten etc. etc.

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

(195-168)